

a tudi sledila raznim pojavom pri Slovanih sploh in drugih narodih („politički i kulturni pregled“). Prva številka se začneja z informativnim Miladinovičevim člankom „Kroz četvrt stolecia okupacije“. — List stane do konca t. l. 3 K in se naroča pri administraciji „Dana“ v Sarajevu.

Dr. Jos. Tominšek.

„**Srbski književni glasnik**“ se o priliki dotika tudi slovenskih odnošajev. — V 108. števil. (XV. 2), z dne 16. julija 1905, je napisal J. Regali (na str. 109. — 111.) v prilog oznanila Cankarjevega zadnjega večjega dela „Križ na gori“, kratko splošno oceno Iv. Cankarja, ki je „duhovni oče modernega književnega gibanja v Slovencih in naš najpomembnejši prozaist“. Prav se poudarja na koncu važni pojav, da v omenjenem Cankarjevem delu ni njegovega običnega sarkazma. — V 110. števil. (XV. 4), z dne 16. avgusta, sta kratka nekrologa dr. Kreka in Ažbeta; na str. 318. je pohvalno omenjen „Slovan“. — Odkritje Prešernovega spomenika pa je dalo Glasniku povod, da se bavi s Slovenci kar v treh številkah (112—114). Številka 112. poroča na straneh 474.—479. pod naslovom „Prešernova proslava u Ljubljani“ o slavnostnem odkritju samem. To poročilo se ne giblje v izvoženem žurnalistovskem tiru; „Viator“ v Glasniku pravzaprav ne „poroča“, dasi ne prezre nobenega važnega dogodka, ampak piše silhueti o slavnosti, obsenčene z ironijo, ki virtuožno ubira strune med objektivno naivnostjo ter nedolžno pomežikujočo — zlobnostjo. Kar mimogrede so vpletene razne opazke obzorovitega motrilca, ki jih lahko beremo s pridom — vsi Slovenci. Ne bo odveč, da posnamemo nekaj zgledov. Konstatuje se n. pr. s ponosom: „Srbi su imali prvo mesto svuda; od vsih izaslanstava srpska su prva. To je klasifikacija po političkim granicama . . .“ A že v prvem stavku poročila — ko je govor o prihodu Srbov — se pojavi škrat: „Od strane naših malo razočaranje: oni su spremili govor, pesmu, ali je sve to ostalo „u grlu“. — Poročilo o dr. Prijateljevem predavanju je vestno in ozbiljno, a glejmo, kako se piše o predavatelju: „Za katedrom mladi doktor: visoko čelo, cviker, fizionomija malo glumačka ili uopšte bezbrka čoveka, glas jasan i prijatan. G. Prijatelj je pet godina studuvao Prešerna, piše veliku studiju o ovom svom ljubimcu, sad hoće samo glavne ideje da kaže iz te studije“ itd. Malo smeška pade tudi na kiparja Zajca, ko se registruje slavnostna prilika, da so ga nosili na rokah, češ: „on je bio zbunjen u tom trenutku, kao što uvek izgleda zbunjen taj mladi čovek neugledne fizionomije“. — Cel smeh pa se privošči g. G. Petroviću, češ, on je med svojim govorom „okrenuo, ne tribini, nego Prešernu i nama je izgledalo, da on ima nešto tajno, da mu kaže“. — Poročilo o slavnostnem dnevju se končava tako: „Oko ponoći komersi izumiru . . . iz mraka čujete poneki ženski glas: „Ne, ne; Vi ste žleht . . .“ Celu noć pesme, uzklci „nazdar“ . . . i zvona još!“ — V št. 113.—114. piše urednik Pavle Popović pregleden životopis Prešernov, ki ni le posnetek, ampak kaže lastno sodbo. Pripomniti imam pa tole: Za platonsko naj se Prešernova ljubezen do Julije makar smatra, ako nam je platonski toliko kakor — čist; a tej ljubezni odrekati vso osebnost, to ne gre. Tako naziranje je zaostalina izza romantične dobe v naši kritiki Prešerna. — V tem oziru je treba popraviti besedilo na str. 535. — V 113. št. so prevedene v srbščino Prešernove pesmi: „O Vrba“, „Čez tebe več ne bo, sovražna sreća“ in „Kam?“. Prevel jih je Vlad. Stanimirović.

Dr. Jos. Tominšek.

„**Brankovo Kolo**“. Prav užalilo se nam je, ko smo čitali v skupni 29./30. številki tega res vrlega lista onih Srbov, ki so nam najbližji, izjavo uredništva, da bo „Brankovo Kolo“ izhajalo le še do konca tega leta, s trpko opazko: „ako še kdo misli in veruje, da je tudi v teh krajih treba srbskemu narodu lista za zabavo, pouk in književnost, on naj do novega leta preudarja o pravcu in načinu, po katerem